

Regionální muzeum v roce 1993

Dobromila Brichtová

V tomto již III. ročníku obnoveného Zpravodaje Regionálního muzea Mikulov předkládáme zprávu o činnosti RMM v poněkud pozměněné podobě. Chceme názorněji informovat příznivce muzea, knihovníky, archiváře, školy i představitele měst a obcí o všech aktivitách muzea v uplynulém období.

Letným pohledem zpět zjistíme, že mikulovské muzeum průběžně přehodnocuje kritéria na něj kladená v souvislosti s prioritami muzejní práce. Na přední místo se dostávají úkoly prezentační, ať již formou výstav, koncertů, společenských akcí či informací v regionálním tisku. Kromě toho však zredukovaný tým muzejníků nemůže zapomínat na své vlastní poslání. Jeho naplnění vlastně odráží samotné slovo "muzeum", odvozené od řecké Múzy a symbolizující pokladnici kulturních hodnot.

1. Výstavy:

- 80. let MSM.
Zahájena 25. 6. – výstava bude ponechána i pro rok 1994.
Průřez historií muzea v Mikulově od r. 1913 do současnosti.
- R. Gajdoš (1908–1975).
Zahájena 11. 6., demontáž 8. 11. 1993.
Výstava ze sbírek RM a rodinných.
- Duby oblasti Weinvirtel.
Zahájena 17. 10. – demontáž 30. 1. 1994.
Zápůjčka městského muzea v Poysdorfu.
Doplněna výstavami Českých státních lesů a RV
  - Voda, základ života lužních lesů,
  - Elektrická energie.

2. Společné akce

- S OkA XXIII. historické mikulovské sympozium na téma: Ústřední moc a regionální samospráva. 5–7. 10. 1993
- 7. ročník kytarového semináře v Mikulově, spolupráce s kytarovou nadací. V prostorách muzea proběhlo 6 koncertů ve dnech 4.–11. 7. 1993.

Činnost sbírkotvorná

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost zasedal 2. 12. a doporučil ke koupi sbírku 500 herbářových položek. V průběhu roku bylo zakoupeno ještě dalších 8 sbírkových předmětů. Vlastním sběrem, dary a převody bylo získáno 4 106 sbírkových předmětů. Fotodokumentací bylo získáno a zařezáno do sbírek dalších 1 113 kusů. Celkem byl tedy sbírkový fond za rok 1993 rozšířen o 5 727 kusů. Do jiného muzea bylo předáno 6 sbírkových předmětů. Při odchodu archeologa byla provedena revize celého archeologického fondu, u ostatních sbírek proběhla plánovaná revize – celkem 41 772 sb. předmětů, které jsou evidovány pod 8 915 čísly.

Bylo katalogizováno 8 813 sbírkových předmětů pod 1 967 čísly. Bylo zahájeno ukládání dat o základním herbáři do počítače – 952 položek z roku 1992. Byla provedena kontrola všech depozitářů, pokračovalo stěhování obrazů a nábytku do nového depozitáře, započalo se s převozem sbírek z Dobrého Pole do Mikulova.

Proběhla desinfekce celého herbáře pobyttem po dobu 6 dnů v mrazírnách. Entomologický a textilní materiál byl průběžně chemicky desinfikován.

Základní konzervace (základní ošetření, praní, žehlení, kresebná dokumentace) byla provedena u 170 kusů textilní sbírky a náročnější konzervace a restaurování u 62 kusů této sbírky. Bylo provedeno mytí, odsintrování, skládání a lepení keramických střepů 22 sond z archeologického výzkumu Mikulov-Kamenná. Bylo dokončeno konzervování a restaurování veškerého archeologického materiálu z výzkumu náměstí Břeclav. Na výstavu 80 let muzejnictví bylo konzervováno a částečně i restaurováno 60 sb. předmětů. Kompletně byla dokončena úprava položek sběrů roku 1992 – uložení a stabilizace na archy papíru, opatření schédami se všemi údaji – celkem 952 položek. Stabilizováno (nalepeno) bylo další 4 100 herbářových položek ze starších sběrů.

Činnost kulturně-výchovní

a) Expoziční a výstavní

Expozice: Reinstalace a repase provedeny k 1. 4. 1993.

- Výstavy:**
80. let muzejního spolku v Mikulově.
Vernisáž 25. 6. 1993, s druhou valnou hromadou MSM.
  - Duby oblasti Weinviertel.
Vernisáž 12. 4. 1993 – demontáž 11. 11. 1993.
Zápůjčka Městského muzea v Poysdorfu.
součástí byly výstavy:
– Voda – základ života lužních lesů RMM + St. lesy.
– Elektrická energie – projev živého stromu RMM.
  - Královská hrobka z Mušova.
Vernisáž 17. 10. 1993 – trvání do 30. 1. 1994.
Instalace v zemském archeologickém muzeu v Kostnici.
  - Archeologie z ptačí perspektivy.
Odchodem archeologa PhDr. Pešky přípravy přerušeny.
Pokračování ve spolupráci s TM Brno, instalace VI./94.
  - R. Gajdoš.
Zahájena 11. 6. 1993 – demontáž 8. 11. 1993.
Obrazy z rodinné galerie.
  - Zpřístupnění zámecké knihovny a břitové věže.
Ve XII./93 zahájeny vyklizovací práce, pokračování v zimních měsících r. 1994.
  - Mimo plán:
– Velikonoce na Podluží, MěÚ Břeclav 9.–24. 4. 1993.
– Vánoce na Podluží, MěÚ Břeclav, 6.–21. 12. 1993.
– Okres Břeclav a Regionální muzeum v Mikulově, instalace na OÚ Břeclav.

- Odborné akce:**
- Seminář zájemců o archeologii 19. 11. (Muzejní třída).
  - Schůze muzejního spolku v Mikulově – 25. 6. (spolu s Muzejním spolkem v Mikulově, Muzejní třída).
  - Mikulovské sympozium 5.–6. 10. (spolu s okresním archívem, Sál předků, Muzejní třída, Nástupní hala).
  - Valná hromada Moravínu – 18. 11. (spolu s Moravínem, Sál předků).

Kulturní akce: Organizované RM:

1. **Vánoční koncert - 8. 12.**

- M. Jakubiček, J. Škrdlík (cembalo a violoncello), Brno, (Nástupní hala).

Organizované společně:

1. **s Muzejním spolkem v Mikulově**

- Habánské písně po čtyřech staletích opět v Mikulově – 9. 8. – Pěvecký sbor mladých hutterských bratří, USA, VB, SRN (Nástupní hala – koncert).

2. **s Českým rozhlasem a MěÚ**

- II. ročník hudebních slavností Mikulov 93 – 11. 6. – Komorní orchestr Tessarini – Radio Brno, Rakouská komorní harmonie (Sál předků – koncert).

3. **s Kytarovou nadací a Kulturním domem "U radnice"**

- VII. kytarový festival a seminář Mikulov 93
- 4.-11. 7. – 6 kytarových koncertů (Nástupní hala – koncerty).

Zajištěno v našich prostorách:

1. **Kulturní dům "U radnice"**

- 23. 10. – klavír, housle – koncert vážné hudby (Nástupní hala).

2. **Židovská obec vídeňská s MSM**

- 27. 6. benefiční kantorský koncert (synagoga).

Společenské akce: 1. Svěcení vína

- 18. 11. – *spolu s Moravínem* (Sál předků, Nástupní hala).

2. Ochutnávka vín

- 14. 8. – *spolu s Moravínem* v rámci akce Slavnost měst (Zámecký sklep).

b) Regionální činnost

Spolupráce s muzejním spolkem v Mikulově

Dne 9. 11. se konal XXII seminář pro Vlastivědný kroužek zájemců o archeologii. Členové darovali do muzea více sbírkových předmětů, pan Měšťan ze Šakvic dokonce celou svou sbírku – 600 ks. Byli získáni 3 noví členové kroužku.

Užší spolupráce byla s muzejním kroužkem v Břeclavi: uspořádány 2 výstavy (Velikonoce na Podluží, Vánoce na Podluží) a 2 přednášky, zprostředkována koupě části pozůstalosti Joži Dostála, pomoc při vedení (PhDr. Klanicová ve výboru). Spolupráce probíhala i s muzejním spolkem ve Velkých Bílovicích, kde byl s přispěním předsedy spolku uskutečněn terénní výzkum – hody a zaplétání vlasů, pořízen soupis soukromých vinařů v obci. Byl zpracován popis vybraných památek do katalogu vydávaného nadací *Lux et Lapis*.

Propagace, práce s návštěvníky

Na OÚ byl instalován panel Archeologický výzkum na náměstí T. G. Masaryka v Břeclavi a Z činnosti Regionálního muzea v Mikulově – sbírkotvorná a konzervační činnost, na MěÚ v Mikulově panel Z činnosti Regionálního muzea v Mikulově – současné vinařství: etikety a Muzejní spolek v Mikulově. Vývěska na Kostelním náměstí v Mikulově byla obměňována dle akcí v muzeu.

K mezinárodnímu dni muzeí byl instalován propagační panel a umožněn volný vstup do expozic. Odborní pracovníci přednesli 13 přednášek pro 537 posluchačů a vedli i exkurzi se 32 účastníky.

Návštěvnost expozic RM za rok 1993 (v závorce rok 1992)

Výpravy	Mikulov	D. Věstonice	Diváky	Celkem
Školní	10 515 (32 821)	6 431 (6 907)		16 946 (39 728)
Ostatní	19 504 (14 572)	4 991 (954)		24 459 (15 526)
Jednotlivci	20 534 (13 396)	2 091 (7 307)	(238)	22 625 (20 941)
Školy zdarma	199 (936)	(51)		199 (987)
Celkem	50 752 (61 725)	13 513 (15 218)	(238)	64 265 (77 182)
Koncert leden 93	45			45
Z toho cizinci	3 180 (2 078)	174 (376)		3 354 (2 454)

Návštěvnost cizinců muzea v roce 1993

Země	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	Celkem
Anglie	10	15	40	21	1	–	6	93
Belgie	73	–	–	–	–	–	–	73
Francie	40	–	35	7	10	–	–	92
Itálie	4	4	26	11	13	1		59
Kanada	–	–	5	–	–	–	–	5
Lichtenštejnsko	–	–	–	–	–	58	–	58
Maďarsko	6	3	2	6	1	–	1	19
Německo	35	36	374	214	37	99	59	854
Polsko	55	–	200	12	7	45	–	319
Rakousko	104	169	444	180	202	236	46	1 381
Slovensko	20	46	110	69	85	32	24	386
USA	3	7	2	–	3	–	–	15
Celkem	350	280	1 238	520	359	471	136	3 354

IV. Činnost vědeckovýzkumná a publikační

Výzkum lidového tance:

Zkoumány tradiční taneční zábavy na podluží a v hanácko-slovácké oblasti – jejich počet, označení, odlišnosti od jiných tanečních zábav, oblečení a zvyky při jednotlivých tanečních zábavách. Dále sledovány tance, které se při zábavách tančí a vývoj taneční formy verbuňku a vrtěné. Zprávy z výzkumů jsou uloženy

v knihovně muzea. Popisy lidového tance dříve byl vyhledávány v písemné pozůstalosti Karla Vyhlídala (OA Mikulov) a Rudy Šoupala (OA Hodonín).

Byl prováděn terénní výzkum zaplétání vlasů u Chorvatů (videozáznam pořízen souborem Pálava) a zaplétání ve Velkých Bílovicích (fotodokumentace p. Čepery)–

Záchrana a ochrana archeologických památek na okrese Břeclav:

Počátkem roku odešel z muzea PhDr. Peška, veškerou činnost archeologického pracoviště zastávala PhDr. Klanicová. Došlo tedy nutně k omezení nebo vypuštění některých plánovaných okolů.

Archeologický výzkum slovanského kostrového pohřebiště u Bulhar byl dokončen až po úroveň nálezové zprávy. Archeologický výzkum na náměstí T. G. Masaryka v Břeclavi byl ukončen, nálezová zpráva je před ukončením. Proběhly záchranné archeologické výzkumy dle aktuální situace: Bořetice, Bulhary, Mikulov, Lanžhot, Lednice, Klentnice, Břeclav – zámek.

V práci větších výzkumných akcí jsou vypracovány smlouvy s investory "Smlouvy o dílo", Podle Obchodního zákoníku jak to vyplývá ze zákona o památkové péči: Farní úřad Břeclav, Silniční investorský úřad, Ústav archeologické památkové péče, Tranzitní plynovod Praha, Obecní úřad Lednice. Výsledky záchranných výzkumů jsou zpracovány až do úrovně nálezových zpráv. Bylo zasláno Hlášení o výzkumech za rok 1992 pro AÚ ČR Brno. Pro tisk, pro Přehledy výzkumů byly zpracovány akce muzea za rok 1992 – Lednice, Šitbořice, Mikulov (ul. A. Muchy), Velké Němčice, Břeclavský kostel.

Zoologický a botanický výzkum regionu:

Pokračovalo dlouhodobé sledování avifauny Lednických rybníků a Novomlýnských nádrží. Ptáci byli na Lednických rybnících sčítáni 21×, na nádržích 13×. Ny rybnících bylo zvláště sledováno hnízdění ptáků v rákosinách Výtopy a hnízdění volavek popelavých a kvakošů nočních na Zámeckém rybníku, na nádržích pak hnízdění na všech ostrůvcích i ponechaných stromech. Výsledky za rok 1992 i 1993 byly použity do celostátních akcí: sčítání vodního ptactva, sčítání hus rodu Anser, sčítání hnízd populací vodních ptáků metodou dvou kontrol.

Byly provedeny kontroly všech hnízd čápů bílých na okrese Břeclav – 76 obsazených + 8 neobsazených. Akce je součástí celostátní evidence hnízd čápů.

Entomologický výzkum:

Byl zaměřen na sběry brouků na ohrožených biotopech (slaniska, bažiny, lužní les), pokračoval na území bývalého hraničního pásma v katastru obcí Sedlec, Úvaly a Valtice. Při 23 exkurzích na 15 lokalitách bylo nasbíráno kolem 1 500 brouků. Část faunastických údajů z Hepnerovy sbírky (4 894 ex. brouků) byla zanesena do kartotéky.

Botanický výzkum:

Pokračoval na lokalitách bývalého hraničního pásma, zvláště pak byl zaměřen na lokality Paví kopec a Kameníky. Ke všem sledovaným lokalitám byly pořízeny inventarizační listy. Byl zahájen botanický výzkum Novomlýnských nádrží.

V. Muzejní knihovna

Statistický výkaz za rok 1993

Stav knihovního fondu, přírůstky a úbytky:

Knihovní fond k 31. 12. 1993

1. Knihy a komplet. roč. periodik vč. hudebnin – svazky	19 167
2. Ostatní dokumenty – speciální fondy – svazky, jednotky	144
3. Úbytek knihovních jednotek	985
4. Počet knižních jednotek celkem.	18 326

Přírůstek za rok 1993	
5. Knihy a kompl. ročníky periodik	117
6. Ostatní dokumenty – spec. fondy – svazky, jednotky	0
7. Přírůstky celkem	117
Výpůjčky za běžný rok	
1. Výpůjčky mimo knihovnu	2 620
2. Jiným knihovnám	1
3. Výpůjčka celkem	2 621

VI. Stavebně restaurátorská a jiná technická činnost

Dle plánu činnosti na rok 1993 mělo být dodavatelsky provedeno či zahájeno 8 stavebních akcí. Z nedostatku finančních prostředků nebyly provedeny následující:

- dokončení stav.-restaurátorských prací židovské synagogy
- přípojka vody do zámecké zahrady – závlahy
- restaurování kašny na II. nádvoří
- fasáda západní stěny s bastionem
- izolace východní terasy

1. Sanace západních hradeb – úsek "B"

Na práce provedené v roce 1992 (úsek "C"), navázala v letošním roce další část. Práce byly provedeny v I. pololetí roku, předány v měsíci červenci a zkolaudovány v srpnu 1993. Akce byla kompletně provedena dodavatelsky firmou GPR Rýmařov.

2. Fasáda zámecké vinárny

Vzhledem k finančním problémům byla akce zahájena až v měsíci září 1993. K realizaci akce byla vybrána stavební firma Špiřík & Špiřík. Vlastními silami provedeno položení nově krytiny a výměna klempířských prvků. Oprava fasády byla dokončena v měsíci listopadu a bylo provedeno předání a převzetí prací. Vzhledem k nepříznivému počasí bylo dohodnuto dokončení nedodělků na měsíc duben 1994.

3. Úpravy zámeckého parku a zahrady

Práce původně z nedostatku financí nezahájeny. V měsíci květnu probíhalo v zámeckém parku natáčení koprodukčního filmu, které si vyžádalo určité úpravy parku, především cestiček pro pěší. Větší část nákladů hradili po dohodě filmaři. Vlastními silami a částečně dodavatelsky provedlo muzeum dokončení prací na komunikacích pro pěší (mimopovrchovou úpravu bílou drtí). Souběžně s úpravami stávajícího parku byla vyklizena část zahrady pod sallou terenou – likvidace "stavebního dvora". Byla navedena ornice na konečné úpravy zahrady a teras, navedena bílá drť z lomu Únanov na konečnou úpravu komunikací pro pěší. Tyto práce by měly být dokončeny v roce 1994, což odvisí od finančního zabezpečení.

4. Restaurování vitráže zámecké kaple

Podepsána smlouva o provedení prací s p. Skuhravým, zaplacená záloha na materiál. Pan Skuhravý zahájil přípravné práce, vlastní oprava proběhne v roce 1994.

5. Běžná údržba a práce menšího rozsahu

Vlastními silami mimo práce v zámecké zahradě a běžné údržby byly provedeny následující práce:

- výroba regálů pro depozitář obrazů
- přestěhování obrazů a nábytku do depozitáře
- výroba regálů a přestěhování skladu MTZ
- stěhování depozitáře z Dobrého Pole
- přesunutí odloučených pracovišť do hlavní zámecké budovy
- vyklizení dílen za synagogou a úklid dvora
- oprava omítek objektu Brněnská 9

- vyklizení a úprava terasy pod bývalým hotelovým křídlem zámku
- oprava rozbitých vrat do dvora za synagogou
- oprava vrat a klempířských výrobků na budově školy v Dobrém Poli
- obnovení průjezdu do zámecké zahrady z ulice Zámecké, včetně výroby a osazení 2 ks dvoukřídlých vrat
- oprava krytiny zámeckých budov
- montáž vodoměrů pro vinárnu, sál, byty
- úprava požárního vodovodu v čerpací stanici
- oprava poruchy na přívodním zámeckém vodovodu (včetně předláždění vozovky)
- opravování havárií vodovodu a topného systému
- repase expozic
- výpomoc při pořádání koncertů, instalování výstav atp.
- práce po obměně expozic a spolupráce při instalaci krátkodobých výstav v Mikulově, Dolních Věstonicích a Břeclavi

Mimo výše uvedené bylo v loňském roce provedeno:

- kolaudace dílen za synagogou
- revizní prohlídka hromosvodů objektu zámku – shledány neschopnými spolehlivého provozu
- znalecké odhady budov ve správě RMM
- rekonstrukce elektroinstalace v čerpací stanici – dodavatelsky
- dokončena rekonstrukce původních dveří mikulovské synagogy.